

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Vyhľadávka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/436>

Materiál v pripomienkovom konaní do 28.07.2023

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky na základe § 47 písm. a) a b) zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrh reaguje na potrebu doplniť sústavu odborov vzdelávania o odbory vzdelávania, ktorých experimentálne overovanie bolo vyhodnotené ako úspešné, na požiadavku Únie konzervatórií o vyňatie úzko špecializovaných zameraní študijných odborov spev a hudba a na požiadavku Štátneho inštitútu odborného vzdelávania o vytvorenie nadstavbového študijného odboru pre učebné odbory skupiny 22 Hutníctvo.

Na základe vyhodnotenia experimentálneho overovania v gymnáziách, stredných odborných školách, školách umeleckého priemyslu a stredných športových školách v Slovenskej republike, za školský rok 2021/2022 sa návrhom zaraďuje šesť úspešne ukončených experimentálne overovaných študijných odborov (päť poskytujúcich úplné stredné odborné vzdelanie, jeden poskytujúci vyššie odborné vzdelanie).

V súvislosti s požiadavkou Únie konzervatórií sa vypúšťajú zo sústavy odborov zamerania študijného odboru spev a študijného odboru hudba, ktorých úzka špecializácia spôsobuje problémy ich absolventom uplatniť sa na trhu práce, a ktorých obsah možno zaradiť do výučby príslušných študijných odborov prostredníctvom disponibilných hodín určených v rámcovom učebnom pláne Štátneho vzdelávacieho programu pre hudobné a dramatické konzervatórium.

V súvislosti s požiadavkou Štátneho inštitútu odborného vzdelávania podporenej súhlasnými stanoviskami Republikovej únie zamestnávateľov, Asociácie priemyselných zväzov a dopravy a Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory sa vytvára nadstavbový študijný odbor pre učebné odbory skupiny 22 Hutníctvo, ktorý nahrádza neaktuálny študijný odbor – zameranie 2414 L 03 strojárstvo – tvárnenie, odlievania a úprava kovov.

Návrhom sa napokon dopĺňa nadväznosť vybraných odborov vzdelávania podľa doterajších právnych predpisov.

Návrh vyhlášky má nadobudnúť účinnosť dňa 01.10.2023, okrem vymedzených ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr.

Postoj RÚZ k materiálu

Vyhľadávka určuje sústavu odborov vzdelávania pre stredné školy, ich nadväznosť, dĺžku vzdelávania v jednotlivých odboroch vzdelávania a najvyšší počet žiakov v skupine na jedného majstra odbornej výchovy, učiteľa odbornej praxe a hlavného inštruktora. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Navrhujeme k jednotlivým študijným odborom vzdelávania s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe zaviesť nový stĺpec pre označenie najvyššieho počtu žiakov na jedného učiteľa odbornej praxe/majstra odbornej výchovy/hlavného inštruktora vo všetkých skupinách odborov.

Odôvodnenie:

Aktuálne absentuje určenie najvyššieho počtu žiakov na jedného učiteľa odbornej praxe/majstra odbornej výchovy/hlavného inštruktora pre študijné odbory v Prílohe č. 5 Časť A Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe, Časť C Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 pre absolventov učebných odborov a Príloha č. 6 Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 7, čo v aplikačnej praxi spôsobuje problém pri určovaní počtu žiakov na odbornej praxi v systéme duálneho vzdelávania na jedného hlavného inštruktora/učiteľa odbornej praxe/majstra odbornej výchovy.

2. Zásadná pripomienka k prílohám č. 4 až 6 a č. 9

Predchádzajúcou novelou vyhlášky sa okrem iného realizovali zmeny v skupinách odborov „62 Ekonomické vedy“, „63 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I“ a „64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II“. Navrhujeme ich jednoduchšie a zmyslupnnejšie členenie tak, aby boli skupiny odborov podľa sektorov odlišené aj v názve na: „63 EKONOMIKA A ORGANIZÁCIA“ a „64 OBCHOD A SLUŽBY“. S tým by súviselo aj preradenie niektorých odborov medzi týmito skupinami.

Skupinu odborov **62 Ekonomické vedy** navrhujeme zrušiť a odbor 6292 N hospodárska informatika preradiť do skupiny odborov „63 EKONOMIKA A ORGANIZÁCIA“ a zdefinovať ako odbor vyššieho odborného štúdia s novým označením 63xx Q hospodárska informatika.

Skupina odborov **63 Ekonomika a organizácia** by potom sústreďovala všetky ekonomické odbory, a to: 6317 M obchodná akadémia, 6317 M 74 obchodná akadémia – bilingválne štúdium, 6325 M ekonomické lýceum, 6327 M ekonomické a administratívne služby v podnikaní, 6330 K bankový pracovník (exp.), 63xx K technicko-administratívny pracovník, 6310 Q financie, 6332 Q daňové služby, 6335 Q medzinárodné podnikanie, 6308 Q verejná správa a 63xx Q hospodárska informatika. Odbor 6314 N cestovný ruch navrhujeme zrušiť, lebo obsahové štandardy sú obsiahnuté v iných odboroch vzdelávania so zameraním na cestovný ruch.

Skupina odborov **64 Obchod a služby** by sústreďovala všetky odbory súvisiace s obchodom a službami, a to: 64xx M služby v cestovnom ruchu, 64xx K hotelová akadémia, 6425 K kaderník – vizážista, 6442 K obchodný pracovník, 6463 K kozmetik – vizážista, 6444 H čašník, servírka, 6445 H kuchár, kuchárka, 6456 H kaderník, kadernička, 6461 H asistent predaja, asistentka predaja, 6488 H pracovník v gastronómii, pracovníčka v gastronómii, 6403 L podnikanie v remeslách a službách, 6411 L prevádzka obchodu, 64xx Q cestovný ruch a hotelierstvo. Odbory 6475 H technicko-administratívny pracovník a 6476 L technicko-ekonomický pracovník navrhujeme pretransformovať na študijný odbor s odborným výcvikom s novým označením 63xx K technicko-administratívny pracovník a preradiť ho do skupiny 63 Ekonomika a organizácia.

Odôvodnenie:

Návrh na nové jednoduchšie a zmyslupnnejšie členenie skupín odborov umožní žiakom, rodičom, školám a zamestnávateľom lepšie sa zorientovať v ponuke odborov vzdelávania.

Návrh na transformáciu odboru 6475 H technicko-administratívny pracovník, technicko-administratívna pracovníčka a 6476 L technicko-ekonomický pracovník, technicko-ekonomická pracovníčka a ich zlúčenie do jedného študijného odboru je z dôvodu, že absolventi tohto učebného odboru s výučným listom v skupine ekonomických odborov v praxi veľmi ťažko nachádzajú uplatnenie a veľmi málo týchto absolventov je schopných pokračovať aj v nadstavbovom štúdiu a zvýšiť si kvalifikáciu. Preto je potrebné tento odbor pretransformovať na študijný odbor s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s úrovňou vzdelania ÚSOV a previazať ho na konkrétne kvalifikácie. V spolupráci so ŠIOV sú pripravené v ŠVP aktualizované obsahové a výkonové štandardy na úroveň ÚSOV v súlade s potrebami trhu práce na nové odborné vedomosti, zručnosti a spôsobilosti. Návrh na presun zo skupiny 64 Obchod a služby do skupiny 63 Ekonomika a organizácia medzi ekonomické odbory má potom silné opodstatnenie. Pre

uplatnenie absolventa v praxi zamestnávateľa požadujú vzdelanie na úrovni ÚSOV s možnosťou ponúknuť v tomto odbore vyššie zapojenie sa do systému duálneho vzdelávania.

Preradenie odboru 6292 N hospodárska informatika vyplýva z aplikačnej praxe, kde zamestnávateľa prejavujú záujme spolupracovať v praktickej príprave v tomto odbore avšak s vyššou úrovňou obsahových štandardov. Z tohto dôvodu navrhujeme odbor preradiť do skupiny odborov VOŠ s obsahovým štandardom podľa požiadaviek zamestnávateľov. V spolupráci so ŠIOV sú pripravené aktualizované obsahové a výkonové štandardy na úroveň VOŠ v súlade s potrebami trhu práce na nové odborné vedomosti, zručnosti a spôsobilosti.

V ostatných odboroch dochádza len k presunu odborov medzi skupinami odborov 63 a 64, čím by sme dosiahli zmysluplné rozdelenie odborov v rámci sektorov. Uvedené návrhy v rámci skupiny 62, 63 a 64 sú odsúhlasené ŠIOV a je pripravený nový vzdelávací štandard v rámci aktualizácie štátneho vzdelávacieho programu pre tieto skupiny odborov.

3. Zásadná pripomienka k Prílohe č. 9

Navrhujeme premenovať skupinu odborov č. 22 Hutníctvo na 22 Hutníctvo, zlievarenstvo.

Odôvodnenie:

Zmena názvu skupiny odborov by bola prispôbená názvu sektorovej rady a zohľadňovala by všetky odvetvia, na ktoré sú naviazané odbory vzdelávania.

4. Zásadná pripomienka k Prílohe č. 4, 5 a 6

K 1.9.2023 navrhujeme zo sústavy odborov vzdelávania pre stredné školy vyradenie nulových odborov tzn. takých, kde dlhodobo nie sú žiaci a z hľadiska potrieb trhu práce sú neaktuálne. Sú to tieto odbory skupiny odborov 39 ŠPECIÁLNE TECHNICKÉ ODBORY v Prílohe č. 5 Časť A Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe: 3917 M 04 technické a informatické služby – v chémii, 3917 M 08 technické a informatické služby – mechanizácia a doprava v poľnohospodárstve, 3917 M 09 technické a informatické služby – zasielateľstvo, 3917 M 10 technické a informatické služby – odevníctvo, 3917 M 11 technické a informatické služby – obuvníctvo, 3917 M 12 technické a informatické služby – spracúvanie dreva, 3920 M polytechnika. Sú to odbory vzdelávania, ktoré už dnes sú zaradené v zozname odborov bez možnosti plánovania výkonov na ďalšie školské roky.

Zo skupiny odborov 22 HUTNÍCTVO v Prílohe č. 4 Skupiny učebných odborov podľa § 2 ods. 5 navrhujeme vyradiť nulový učebný odbor 2287 H modelár, modelárka. V Prílohe č. 5 Časť A Skupiny študijných odborov podľa § 2 ods. 6 s praktickým vyučovaním formou odbornej praxe navrhujeme vyradenie študijného odboru 6314 N cestovný ruch, ktorý je obsahovo duplicitný k študijnému odboru 6355 M služby v cestovnom ruchu, ktorý možno študovať aj formou kvalifikačného štúdia 6355 N služby v cestovnom ruchu.

Odbory vzdelávania, ktoré nezodpovedajú potrebám trhu práce a ich obsahové a výkonové štandardy sa prekrývajú s inými odbormi vzdelávania navrhujeme zaradiť do zoznamu odborov bez možnosti plánovania výkonov na ďalšie školské roky. Sú to tieto odbory vzdelávania: 2235 M hutníctvo; 3917 M technické a informatické služby; 3917 M 02 technické a informatické služby – v strojárstve; 3917 M 03 technické a informatické služby – v elektrotechnike; 3917 M 06 technické a informatické služby – v stavebníctve do zoznamu odborov bez možnosti plánovania výkonov na ďalšie školské roky by nadväzoval návrh na vytvorenie samostatného odboru „36xx M príprava a rozpočtovanie stavieb“ vyňatím veľkej časti obsahového a výkonového štandardu z odboru 3650 M staviteľstvo pre potreby trhu práce a príslušné povolanie a kvalifikáciu prípravár a rozpočtár.

5. Zásadná pripomienka k prílohe č. 3., 4., 5.

Navrhujeme zmeniť kódy a názvy odborov, ktoré by viac zodpovedali príslušnej kvalifikácii, bez zmeny obsahu vzdelávania, prípadne presun do inej skupiny odborov bez zmeny obsahu vzdelávania. Tiež zlúčiť odbory resp. presunúť ich medzi skupinami odborov. Niektoré návrhy už boli popísané vyššie v predchádzajúcich pripomienkach.

(viď. tabuľka nižšie aj s odôvodnením). Z dôvodu formátovania systémom Slov-lex je náš návrh v tabuľkovej forme zaslaný predkladateľovi emailovou formou:

Aktuálne kódy a názvy odborov		Návrh nových kódov a názvov odborov		Zdôvodnenie
kód	Odbor vzdelávania Odbor vzdelávania - zameranie	kód	Odbor vzdelávania Odbor vzdelávania - zameranie	
Príloha č. 3				
3686 F	stavebná výroba	36xx F	pomocník v stavebníctve	Návrh na zmenu názvu odboru, ktorý zodpovedá príslušnej kvalifikácii, bez zmeny obsahu vzdelávania.
Príloha č. 4				
3679 H	sklenár, sklenárka	27xx H	sklenár, sklenárka	Odbor vzdelávania je obsahovo a vecne príslušný do skupiny 27 Technická chémia silikátov, vecne príslušná SaPO súhlasí s presunom odboru.
2435 H 02	klampiár – stavebná výroba	36xx H	stavebný klampiár, stavebná klampiarka	Odbor vzdelávania je obsahovo a vecne príslušný do skupiny 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia. Vecne príslušná SaPO súhlasí s presunom odboru.
6475 H	technicko-administratívny pracovník, technicko-administratívna pracovníčka	63xx K	technicko-administratívny pracovník, technicko-administratívna pracovníčka	Návrh na zlúčenie dvoch odborov a ich transformáciu na K-odbor s odborným výcvikom. Požiadavka zamestnávateľov na zvýšenie úrovne vzdelávania pre povolania, na ktoré odbor vzdelávania pripravuje absolventov. Návrh na zlúčenie s odborom 6476 L technicko-ekonomický pracovník, obsahovo transformovať podľa potrieb trhu práce s previazaním na kvalifikácie, na ktoré odbor pripravuje absolventov.
6476 L	technicko-ekonomický pracovník, technicko-ekonomická pracovníčka			
Príloha č. 5, časť A				
2234 M	zlievačstvo	22xx K	zlievarenský technik, zlievarenská technička	Návrh na transformáciu odboru 2234 M Zlievačstvo zo skupiny M odborov do skupiny K odborov s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku. Požiadavka zamestnávateľov na vyššiu dotáciu hodín praktickej prípravy a nastavenia vzdelávacích štandardov zodpovedajúcich potrebám pre povolania, (kvalifikácie), na ktoré odbor pripravuje absolventov.
3660 M	vodné hospodárstvo (exp.)	16xx M	vodné hospodárstvo (exp.)	Návrh na transformáciu odboru a jeho preradenie do skupiny 16 Ochrana životného prostredia, kde je odbor obsahovo a vecne príslušný.
3916 M	životné prostredie	16xx M	ochrana životného prostredia a cirkulárna ekonomika	Návrh na transformáciu odboru a jeho preradenie do skupiny 16 Ochrana životného prostredia, kde je obsahovo a vecne príslušný.
9245 M	ochrana osôb a majetku	39xx M	ochrana osôb a majetku	Návrh na preradenie odboru bez obsahovej zmeny do skupiny 39 Špeciálne technické odbory z dôvodu príbuznosti k odborom 3964 M ochrana

				osôb a majetku pred požiarom a 3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci. Je to jediný odbor, ktorý je v skupine odborov 92 je zaradený pod MŠVvaŠ SR a môžu ho vyučovať SOŠ. Ostatné odbory vzdelávania spadajú pod pôsobnosť MV SR a môžu sa vyučovať len na Policajnej akadémii.
6355 M	služby v cestovnom ruchu	64xx M	služby v cestovnom ruchu	Návrh na preradenie odboru do skupiny 64 Obchod a služby, kde je obsahovo a vecne príslušný. Bez zmeny obsahu vzdelávania.
6292 N	hospodárska informatika	63xx Q	hospodárska informatika	Požiadavka zamestnávateľov na transformáciu odboru s novým obsahom, zvýšenie úrovne vzdelávania a jeho preradenie do skupiny Q-odborov VOŠ.
7237 M	informačné systémy a služby	72xx M	knižničné a informačné služby	Požiadavka zamestnávateľov na zmenu názvu odboru, aby odbor jednoznačne vystihoval obsah vzdelávania a aby sa zamedzilo zamieňaniu odboru za IT odbor, čo je máťúce pre trh práce i uchádzačov o štúdium na SOŠ.
Príloha č. 5, časť B				
3656 K	operátor stavebnej výroby, operátorka stavebnej výroby	36xx K	technik stavebnej výroby, technička stavebnej výroby	Návrh na úpravu názvu odboru vzdelávania, bez zmeny obsahu vzdelávania.
3658 K	mechanik stavebnoinštalčných zariadení, mechanička stavebnoinštalčných zariadení	36xx K	technik stavebnoinštalčných zariadení, technička stavebnoinštalčných zariadení	Návrh na úpravu názvu odboru vzdelávania, bez zmeny obsahu vzdelávania.
6323 K	hotelová akadémia	64xx K	hotelová akadémia	Návrh na preradenie odboru do skupiny 64 Obchod a služby, kde je obsahovo a vecne príslušný. Bez zmeny obsahu vzdelávania.